

ALEXANDER KÁROLYI
OMBUDSMAN ČESKÉHO
OLYMPIJSKÉHO VÝBORU
OMBUDSMAN OF THE CZECH
OLYMPIC COMMITTEE

*100(1918-2018)

Vážená paní
Naděžda Knorre
předsedkyně Komise rovných příležitostí ve sportu Českého olympijského výboru
Vážený pan
Zdeněk Haník
místopředseda Českého olympijského výboru
Benešovská 6
Praha 10

V Praze dne 26. června 2018

Stanovisko ombudsmana Českého olympijského výboru k žádosti:

- 1. Paní Naděždy Knorre, předsedkyně Komise rovných příležitostí ve sportu Českého olympijského výboru (dále jen „ČOV“), ze dne 10. května 2018, o posouzení, zda pan Zdeněk Haník, místopředseda ČOV „porušil základní principy olympijského hnutí, o které se opírají Stanovy ČOV či Olympijská charta a doporučil jste řešení této situace“. Požadavek paní Naděždy Knorre byl předložen jménem „Komise“, v souvislosti s publikovaným článkem pana Zdeňka Haníka ve společenském týdeníku Reflex, dne 26.4.2018, s názvem „Holky chtějí remizovat“ a následných mediálních a veřejných vyjádření pana Zdeňka Haníka s podobným vyzněním.**

Stanovisko ombudsmana Českého olympijského výboru k žádosti:

- 2. Pana Zdeňka Haníka (dále jen „Zdeněk Haník“), místopředsedy ČOV, ze dne 15. května 2018, „zda byste zmíněný článek přečetl a posoudil, jestli jsem se dostal svými vyjádřeními do rozporu s Olympijskou chartou či Stanovami ČOV. Rád bych vás rovněž požádal, abyste článek posoudil ve všech souvislostech, poněvadž se domnívám, že nebyl namířený proti ženskému sportu, a o to méně proti ženám. Duch článku respektuje rovnoprávnost mužů a žen, ale konstatuje jejich rozdílnost a upozorňuje na některé negativní dopady vrcholového sportu žen, kterými se dle mého názoru bude muset sportovní hnutí dříve či později zabývat“.**

Na základě předmětných žádostí a podle Stanov ČOV a Statutu ombudsmana ČOV, jsem ve smyslu osobních jednání v průběhu května a června 2018, projednal obsah citovaného článku a obou písemných podání, postupně se zástupkyněmi Komise rovných příležitostí ve sportu ČOV, s Komisí sportovců ČOV, s předsedou ČOV Jiřím Kejvalem, jako statutárním orgánem, který je současně členem Mezinárodního olympijského

výboru, se Zdeňkem Haníkem, autorem článku a místopředsedou ČOV a v neposlední řadě s Poradním sborem ombudsmana ČOV.

Vyžádal jsem si, ve smyslu společného jednání, i písemné stanovisko Komise sportovců a dále jsem požádal o odborné posouzení obsahu článku sportovního psychologa Mgr. Václava Petráše. V kontextu uvedených skutečností jsem vzal na vědomí oficiální vyjádření ČOV ze dne 3.5.2018, ve kterém ČOV, mimo jiné, deklaruje, že „předmětný článek a další následná vyjádření Zdeňka Haníka, jsou pouze jeho samostatnou aktivitou a jeho osobní názory“, které neprezentují postoje ČOV. Rovněž Zdeněk Haník dne 3.5.2018 vydal písemné prohlášení, ve kterém, mimo jiné, uvádí, „že v článku vyjadřuje osobní názory, které nepředstavují postoj či stanovisko ČOV v této problematice“. I toto sdělení jsem zaznamenal. V kontextu obou podání, tj. „Komise“ i Zdeňka Haníka, bylo mým prioritním úkolem posoudit, zda Zdeněk Haník „porušil principy olympijského hnutí atd., resp. Olympijskou chartu nebo Stanovy ČOV, resp. zda se dostal svými vyjádřeními v uvedeném článku, případně v dalších neoficiálních výrociích, do rozporu s těmito normami“. Oběma předkladateli jsem byl rovněž požádán o posouzení článku ve všech souvislostech, včetně návrhu řešení, vycházejících z negativních dopadů článku především na ženy sportovkyně, ale fakticky na celé sportovní i nesportovní prostředí.

Český olympijský výbor je ustaven a vyvíjí činnost podle Olympijské charty v souladu s právním řádem České republiky a Stanovami ČOV. Český olympijský výbor podle svých Stanov a Olympijské charty bojuje, mimo jiné, proti diskriminaci ve sportu z důvodů odlišnosti pohlaví a podporuje začlenění žen do sportu na všech úrovních, včetně výkonných orgánů domácích i mezinárodních sportovních organizací. ČOV plně respektuje základní principy olympismu, kde jakákoliv forma diskriminace z důvodu pohlaví je neslučitelná s příslušností k olympijskému hnutí a napomáhá ke zlepšení postavení žen ve sportu tak, aby byl uplatněn princip rovnosti pohlaví. ČOV se i z těchto důvodů již ve svém oficiálním vyjádření 3.5.2018 jednoznačně distancoval od osobních názorů Zdeňka Haníka v článku a zdůraznil, že jeho názory neodrážejí postoj ČOV k vrcholovému sportu žen a sportu žen obecně, který Český olympijský výbor dlouhodobě podporuje. S tímto vyjádřením se plně ztotožňuji.

Jako ombudsman ČOV respektuji právo všech osob na svobodu vyjadřování, včetně osobní volby funkčních jazykových stylů a prostředků. Excesivní obsah předmětného článku v Reflexu, který Zdeněk Haník zvolil, však vyvolal většinou negativní reakce a polemiku čtenářek i čtenářů, profesionálních i amatérských sportovkyň, trenérů a trenérek, včetně dalších osob ze sportovního i veřejného života. Především z těchto důvodů mě požádala Komise rovných příležitostí ve sportu ČOV

i sám Zdeněk Haník o posouzení, zda citovaným článkem, neporušil Olympijskou chartu a Stanovy ČOV, resp. se s nimi nedostal do rozporu.

Jak již bylo opakovaně zdůrazněno, ČOV dlouhodobě podporuje sport žen na všech úrovních a je nepřijatelné, aby jeho místopředseda veřejně prezentoval názory, které nejsou v souladu s úkoly a posláním ČOV. Tyto názory Zdeněk Haník navíc neopírá o žádné konkrétní a odborné závěry, například sportovních, akademických, výzkumných či vědeckých institucí, nebo expertů z oblasti sportovní medicíny a podobně. Svoboda projevu samozřejmě ano, ale nesmí zasahovat do osobnostních práv člověka, v tomto případě především žen, které jim garantují naše sportovní normy, ale i zákony ČR, jako jejich přirozená práva či projevy osobní povahy.

Pan PaedDr. Zdeněk Haník je dlouholetým respektovaným volejbalovým trenérem a sportovním funkcionářem. V říjnu 2016 byl Plénem ČOV zvolen místopředsedou ČOV, který má v odborné gesci olympismus a vzdělávání. Z titulu funkce je současně členem Výkonného výboru ČOV. Organizační řád ČOV, který specifikuje kompetence místopředsedů ČOV, nestanovuje místopředsedovi pro olympismus a vzdělávání žádnou komentátorskou či publikační činnost pro média, tím méně téměř pravidelnou, kterou Zdeněk Haník fakticky vykonává pro týdeník Reflex. Podle jeho sdělení ombudsmanovi ČOV, bez jakéhokoliv smluvního vztahu a bez honoráře. Z tohoto pohledu je možné konstatovat, že předmětný článek a další mediální výstupy jsou výhradně projevy osobní povahy Zdeňka Haníka a nesouvisí s jeho postavením v hierarchii ČOV. Jak však vyplývá z následujících reakcí na článek a z celkové deskripce všech ohlasů, je nesporné, že Zdeněk Haník, jako autor článku, je vnímán sportovní i další veřejností především jako místopředseda ČOV. Jeho působení v pozici místopředsedy ČOV zcela logicky zakládá věcný a účelový vztah k jeho činnosti v ČOV a proto nelze žádným normativním znakem stanovit konkrétní hranici mezi tím, kdy článek píše Zdeněk Haník a tím, kdy ho píše Zdeněk Haník jako místopředseda ČOV.

Ze všech výše uvedených skutečností lze však učinit spolehlivý závěr, že Zdeněk Haník vyjádřil v článku týdeníku Reflex s názvem „Holky chtějí remizovat“ své subjektivní názory, ale paralelně v pozici místopředsedy ČOV, kterým, jak již bylo konstatováno, je od října 2016. Dále je pod názvem článku uvedeno „Text Zdeněk Haník“ a na konci článku „Autor je místopředseda Českého olympijského výboru“. I z tohoto důvodu mi na konci článku chybí například sdělení, či upozornění, „že jeho obsah je osobním názorem Zdeňka Haníka a nikoliv stanoviskem Českého olympijského výboru“.

Na základě všech písemných vyjádření a podání, osobních stanovisek a samozřejmě s přihlédnutím i k dalším skutečnostem, zastávám stanovisko, že Zdeněk Haník v článku vyjádřil výhradně své subjektivní názory, ale jak již bylo uvedeno, souběžně ve funkci místopředsedy ČOV. Vytvořil tak zavádějící dojem, že by se mohlo jednat i o postoje ČOV, který se zcela logicky od článku distancoval a po právu jej považuje za osobní projev Zdeňka Haníka. I z procesního hlediska lze vyvozovat, že Zdeněk Haník článek nekoncepcoval jako místopředseda ČOV. Musel by totiž postupovat ve smyslu Organizačního řádu ČOV, ve kterém ale nemá vymezeny konkrétní mediální kompetence a je evidentní, že při jeho formulování nevzal v úvahu ani komunikační strategii ČOV.

Z titulu disciplinárních atributů je však možné učinit závěr, že předmětným článkem a dalšími souvisejícími výstupy, Zdeněk Haník neporušil Stanovy ČOV a Olympijskou chartu, ani nejednal s těmito normami v rozporu. Konstatuji ale, že předmětné sportovní předpisy ve svém článku dostatečně nerespektoval a nezachoval k nim odpovídající vážnost, jak mu jako představiteli olympijského hnutí ukládá Olympijská charta a Stanovy ČOV, které se dobrovolně zavázal dodržovat i při prezentaci osobních názorů. Nevyjádřil pregnantně, resp. vůbec, žádnou podporu sportu žen podle Olympijské charty a Stanov ČOV a konkrétně, ani obecně, nenavrhl v článku jak problémy, které pojmenovává, bude z titulu svých sportovních kompetencí řešit. V kontextu předchozích závěrů si dovoluji citovat sportovního psychologa, pana Mgr. Václava Petráše, kterého jsem požádal o odborné vyjádření k uvedenému článku z pohledu sportovní psychologie:

„Tedy, nejsou výzkumné podklady pro tvrzení o tom, že muži jsou "racionální" a ženy "pocitové". Neexistuje empiricky podložený důvod myslet si, že ženy jsou hůře vybaveny pro zvládnutí tlaku, či že jsou méně soutěživé. Nemáme ani podklady pro úvahu, že muži jsou hnáni touhou po moci a ženy po harmonii ("remíze"). Naopak, v podstatě všechna podobná tvrzení v článku jsou v přímém rozporu s desítkami let psychologických výzkumů. Vrcholový sport pak s sebou přináší řadu výzev a potenciálních obtíží, ale ženy jsou na zvládnutí těchto překážek vybaveny úplně stejně, jako muži. Zaslouží si stejný respekt a obdiv, nikoli ohrnování nosu a osočování ze ztráty "něžnosti a krásy". Pokud jsou skvělí sportovci oslavou mužství, skvělé sportovkyně jsou oslavou ženství - v jeho nejmodernější podobě“.

Na základě komplexně zjištěných skutečností, tj. obsahu článku, stanoviska orgánů, dikce Olympijské charty, Stanov ČOV, Etického kodexu MOV, vyjádření sportovního psychologa Václava Petráše a vyjádření Zdeňka Haníka, jsem dospěl k závěru, že Zdeněk Haník při psaní článku nejednal s úmyslem porušit Olympijskou

chartu, Stanovy ČOV a další sportovní předpisy, jak vyplývá i z logického úsudku. Nepochybně nepředpokládal ani vznik případných následků, které by mohly nastat na základě jeho článku, a proto ani nepočítal se žádnou konkrétní okolností, která by těmto následkům mohla zabránit.

Zdeněk Haník se při výkonu funkce místopředsedy ČOV před napsáním předmětného článku v týdeníku Reflex nedopustil žádného chování, které by bylo v nesouladu s olympijskými principy, jejich pravidly a prováděcími ustanoveními. K určité diskrepanci, ke které došlo napsáním a zveřejněním článku, včetně negativních reakcí a polemik, si je vědom a v tomto kontextu k nim ve výše uvedených vyjádřeních zaujal odpovídající stanovisko.

V souladu se zjištěnými fakty a následujícími závěry, navrhuji Výkonnému výboru ČOV preventivní opatření, tj. aby svým usnesením na nejbližším zasedání VV ČOV, i v kontextu s výzvou Komise sportovců ČOV, uložil místopředsedovi ČOV pro olympismus a vzdělávání Zdeňku Haníkovi, zrealizovat následující úkoly v návaznosti na některé problémy, které deklaroval ve svém článku:

- a) VV ČOV na svém zasedání dne 19.6.2018 přijal Etický kodex MOV, jako nedílnou legislativní součást interní činnosti a působnosti ČOV. V souladu s „Kodexem“ připravit strategický program zajištění rovnosti pohlaví v českém sportu, včetně odborného semináře.
- b) Ve spolupráci s odbornými institucemi navrhnout řešení problémových otázek sportu žen, které publikoval v článku týdeníku Reflex, včetně návrhu konkrétních, resp. preventivních opatření.
- c) V součinnosti s Českou trenérskou akademií a dalšími orgány ČOV zpracovat návrh postupu k eliminaci nevhodného přístupu některých trenérů a trenérek k českým sportovkyním.
- d) Zaujmout stanovisko k některým difamujícím nebo sporným výrazům ke sportovkyním a ke sportování žen, které byly uvedeny v jeho článku v týdeníku Reflex dne 26.4.2018.

Plnění uložených úkolů doporučuji VV ČOV projednat na jeho zasedání v prosinci 2018.

Se sportovním pozdravem

Alexander K á r o l y i
ombudsman Českého olympijského výboru

Přílohy:

- Vyjádření sportovního psychologa Mgr. Václava Petráše s názvem „Ženy, sport a stereotypy“, ze dne 20.6.2018.

Na vědomí:

- Jiří Kejval, předseda ČOV
- Členové VV ČOV
- Petr Graclík, generální sekretář ČOV
- David Svoboda, předseda Komise sportovců ČOV

